

EXPUNERE DE MOTIVE

România s-a angajat, atât în cadrul negocierilor de aderare (Capitolul 26 „Relații Externe”), cât și prin art.6 alin.(10) din Actul privind condițiile de aderare a Republicii Bulgaria și a României și adaptările Tratatelor pe care se întemeiază Uniunea Europeană anexat Tratatului privind aderarea Republicii Bulgaria și a României la Uniunea Europeană, să aducă în conformitate cu dreptul comunitar toate acordurile sale bilaterale, regionale și multilaterale, în special, acordurile din domeniul comerțului și cooperării economice. De la data aderării, țara noastră urmează să preia și să aplice toate angajamentele comerciale ale Uniunii Europene.

În cursul anului 2004, grupul de lucru interministerial, compus din experți ai Ministerului Afacerilor Externe și Ministerului Economiei și Comerțului, a procedat la identificarea acordurilor internaționale susceptibile de a prezenta incompatibilități cu dreptul comunitar și a elaborat liniile directoare ale procesului de armonizare cu acquis-ul comunitar a cadrului juridic în domeniu, aprobate de către Guvern și de către Președintele României, prin Memorandumul nr.342/31.01.2005. Memorandumul menționat prevede, printre altele, că „toate acordurile de comerț încheiate de România cu state terțe trebuie să iasă din vigoare la data aderării”. În mod similar se prezintă situația acordurilor de comerț liber, a căror valabilitate trebuie să înceteze la data aderării la Uniunea Europeană. În ceea ce privește acordurile cu incidență în sfera cooperării economice, autoritățile competente vor informa statele partenere „cu privire la necesitatea eliminării clauzelor incompatibile cu acquis-ul comunitar”, „solicitându-se renegocierea acestor acorduri... (acolo unde este cazul)”.

Partea română a inițiat negocieri directe, menite să asigure îndeplinirea, în timp util, a obligațiilor ce decurg din calitatea de viitor Stat Membru al Uniunii Europene. Pentru menținerea unui cadru juridic adecvat, care să răspundă intereselor comerciale ale țării noastre pe piețe terțe, partea română a înaintat propuneri de amendare a acordurilor incompatibile sau de înlocuire a acestora cu un nou Acord de cooperare economică, în concordanță cu modelul agreeat de serviciile de specialitate ale Comisiei Europene. Conform angajamentelor asumate, în situația în care exercițiul de negocieri nu va conduce la convenirea amendamentelor necesare, se impune denunțarea acestor tratate internaționale, începând cu data aderării la Uniunea Europeană. Având în vedere importanța acestor demersuri pentru îndeplinirea obligațiilor asumate în cadrul procesului de aderare, considerăm că este necesară elaborarea unui act normativ prin care să se aprobe îndeplinirea formalităților pentru ieșirea din vigoare, prin denunțare, a tratatelor internaționale enumerate în anexa nr.1 „Acorduri comerciale” și anexa nr.2 „Acorduri de cooperare economică.

În conformitate cu prevederile art.34 din Legea nr.590/2003 privind tratatele, ieșirea din vigoare a tratatelor urmează procedura prevăzută pentru intrarea în vigoare a acestora, și anume elaborarea unui act normativ cu aceeași forță juridică precum cel prin care s-a exprimat consimțământul cu privire la tratatele respective.

Urgența adoptării prezentului proiect de act normativ rezultă din faptul că termenul până la care tratatele internaționale enumerate în anexele nr.1 și 2 ale prezentului proiect de act normativ trebuie să iasă din vigoare, este în conformitate cu Tratatul de aderare, data aderării României la Uniunea Europeană. Întrucât termenul de denunțare reglementat în conținutul tratatelor bilaterale este de 6 luni, notificările pe cale diplomatică privind denunțarea trebuie trimise până la 30 iunie 2006, ceea ce determină necesitatea adoptării prezentului proiect de act normativ în cursul lunii iunie 2006. Este o situație excepțională, care rezultă din necesitatea îndeplinirii cu celeritate a obligațiilor asumate în vederea aderării la Uniunea Europeană.

Temeiul juridic al ieșirii din vigoare a acordurilor enumerate în anexele nr.1 și 2 este reprezentat de art.6 alin.(10) din Actul privind condițiile de aderare a Republicii Bulgaria și a României și adaptările Tratatelor pe care se întemeiază Uniunea Europeană anexat Tratatului privind aderarea Republicii Bulgaria și a României la Uniunea Europeană. Acest text prevede: „În măsura în care acordurile încheiate între Bulgaria, România sau amândouă aceste state, pe de o parte, și una sau mai multe țări terțe, pe de altă parte, nu sunt compatibile cu obligațiile care decurg din prezentul act, Bulgaria și România iau toate măsurile necesare pentru a elimina incompatibilitățile constatate. În cazul în care Bulgaria sau România întâmpină dificultăți în adaptarea unui acord încheiat cu una sau mai multe țări terțe înainte de aderare, trebuie să se retragă din acordul respectiv, în conformitate cu clauzele acordului.”

În ceea ce privește consecințele politice ale ieșirii din vigoare a tratatelor enumerate la anexele nr.1 și 2, nu vor exista distorsiuni în relațiile bilaterale, având în vedere faptul că partea română a explicat din timp partenerilor (începând cu anul 2003), rațiunea pentru care este necesară ieșirea din vigoare a acordurilor respective. De altfel, partea română a propus deja, în mod oficial, ca acordurile enumerate în anexele nr.1 și 2 să iasă din vigoare prin acordul părților, în conformitate cu articolul 54 din Convenția de la Viena privind dreptul tratatelor. Faptul că, până în prezent, o serie de parteneri nu au răspuns la aceste propuneri determină necesitatea denunțării, în scopul îndeplinirii obligațiilor rezultate din aderarea la Uniunea Europeană. De asemenea, denunțarea va fi însoțită de adresarea propunerii de încheiere a unor noi acorduri de cooperare economică (în majoritatea cazurilor, propunerile au fost transmise deja), negocierile putând avea loc și după aderarea la Uniunea Europeană.

Consecințele juridice ale denunțării tratatelor vor fi reprezentate de îndeplinirea obligației asumate prin art.6 alin.(10) al Actului privind condițiile de aderare la Uniunea Europeană. În planul relațiilor bilaterale, apreciem că prevederile cele mai importante din acordurile bilaterale vor fi acoperite de alte documente în vigoare sau de tratate la care România va deveni parte în temeiul aderării la Uniunea Europeană. Astfel, clauza națiunii celei mai favorizate nu va mai exista în acordurile bilaterale, dar va continua să se aplice în temeiul prevederilor art.1 alin.(1) din Acordul General pentru Tarife și Comerț (GATT) și în temeiul acordurilor comerciale sau de cooperare economică încheiate între Comunitatea

Europeană, pe de o parte, și statele terțe respective, pe de altă parte, tratate la care România va deveni parte după aderarea la Uniunea Europeană.

În ceea ce privește relațiile economice bilaterale cu state terțe, apreciem că nu vor exista repercusiuni asupra acestora, având în vedere că țara noastră va deveni parte la toate acordurile bilaterale și multilaterale încheiate de Uniunea Europeană în această materie, în conformitate cu art.6 alin.(4) din Actul privind condițiile aderării. Cooperarea economică bilaterală va fi reglementată inclusiv prin intermediul acordurilor de cooperare economică încheiate între Comunitatea Europeană, pe de o parte, și statele terțe respective, pe de altă parte.

În cadrul anexelor nr.1 și 2, au fost incluse și tratatele cu privire la care partea română și-a exprimat consimțământul, dar care nu au intrat în vigoare datorită faptului că partenerii nu au îndeplinit procedurile interne necesare pentru intrarea în vigoare. Deși, formal, aceste acorduri nu sunt în vigoare, este necesară transmiterea unei notificări pe cale diplomatică celeilalte părți contractante, cu privire la faptul că partea română își exprimă voința ca acordul să nu mai intre în vigoare. Această formalitate ar preîntâmpina posibila intrare în vigoare a acordului ulterior aderării României la Uniunea Europeană, în ipoteza în care statul partener ar notifica îndeplinirea procedurilor necesare pentru exprimarea consimțământului.

Având în vedere cele prezentate, a fost elaborat proiectul de lege alăturat, pe care îl supunem PARLAMENTULUI spre adoptare, cu procedura de urgență prevăzută de art.76 alin.(3) din Constituția României, republicată.

CĂLIN POPESCU - TĂRICEANU